

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/422/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

225/2014. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. június 10-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. június 12-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a BRFK eljáró kerületi rendőrkapitányságának – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. június 10-én, a Testület ügyfélszolgálati irodáján adta előadta elő panaszát a vele szemben 2013. május 24-én történt és általa sérelmesnek tartott rendőri intézkedéssel kapcsolatosan. A Testület tanácsadója részére a panaszához tartozó számos dokumentumot is átadott.

A panaszos az ügy előzményeként előadta, hogy hétlakásos társasházuk szomszédjában alapítványi óvoda működik. Az óvoda ellen a lakók aláírást is gyűjtöttek, perben is álltak az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

óvodával, de hiába, az óvoda megkapta a szükséges engedélyeket és a társasház birtokvédelmi kérelmét elutasították. Az óvodából hallható hangoskodás a lakók nyugalma nagyban zavarja, így a rendőrséget is számtalanszor kihívták.

2013. május 24-én a panaszos betegen tartózkodott otthon. Délután 13 óra tájban átkiabált az óvodába, hogy legyenek a gyerekek csendesebbek. 10 perc múlva megjelent a panaszos lakásánál az alapítványi vezető (M. A.), és számon kérte, hogy miért „zaklatja” őket a panaszos. Azzal is megfenyegette, hogy neki vannak rendőrségi kapcsolatai.

Ezt követően 10 perccel két rendőr jelent meg a panaszosnál, és őt arról tájékoztatták, hogy bejelentés érkezett arról, hogy M. A.-t a panaszos késsel megfenyegette. Telefonálgatást követően a rendőr közölte a panaszossal, hogy be kéne fáradnia a rendőrkapitányságra tisztázni 1-2 dolgot. A panaszos átöltözött, de gyógyszert nem vitt magával, mivel nem tudta, hogy előállítják. Őt 13 óra 20 perc környékén vitték be a rendőrkapitányságra.

A rendőrkapitányságon mindent kivetettek a panaszos táskájából, betették egy előállító helyiségbe, megszondáztatták – melynek eredménye negatív lett –, ujjlenyomatot vettek tőle és lefényképezték. A panaszos kért ügyvédet, és biztosították róla, hogy majd kap. Egyéb tájékoztatást azonban nem kapott.

A panaszos semmilyen iratot nem volt hajlandó aláírni, ételt nem kért, valamint azt sem, hogy hozzátartozót kiértesítsenek.

Este 21 óráig semmilyen egyéb esemény nem volt, ekkor érkezett hozzá egy rendőrtiszt, aki tájékoztatta a panaszost arról, hogy mivel gyanúsítják, valamint közölte, hogy védőt is kirendeltek számára.

Az előállítás meghosszabbításáról készült iratot este 21 órakor írták alá a panaszossal. A jegyzőkönyvet 22 órakor fejezték be, melyet követően a panaszost hazavitték, és házkutatást tartottak nála. A lakásában késeket kerestek, egyet le is foglaltak és elvittek. A panaszos kifogásolta, hogy a lefoglalásról készített jegyzőkönyvben elírták a címét.

A panaszos megjegyezte, hogy a rendőrök udvariasan viselkedtek vele.

A panaszost az ügyel kapcsolatban felfegyverkezve elkövetett garázdasággal vádolták meg, és az ügyészség elutasította a panaszos meggyanúsítása ellen benyújtott panaszát.

A panaszos a Testület tanácsadóinak számos irat másolati példányát is adta át.

1) A panaszos előállításának időtartamáról készített igazolás szerint a panaszost a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő, személyi szabadságát 2013. május 24-én 13 óra 20 perctől aznap este 22 óra 30 percig korlátozták, mely időtartam alatt sérülése, illetve panasza nem keletkezett.

2) A Testület rendelkezésére áll a panaszos előállításának meghosszabbításáról készített végzés, melynek értelmében a panaszos előállításának idejét 2013. május 25-én 01 óra 20 percig gyanúsított kihallgatása, valamint házkutatás foganatosítása érdekében meghosszabbították az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján. Az irat nem tartalmaz adatot arra vonatkozóan, hogy azt pontosan mikor közölték a panaszossal.

3) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) illetékes kerületi rendőrkapitánysága határozatot hozott védő kirendeléséről, mivel a panaszossal szemben megalapozott gyanú merült fel arra, hogy – az azóta hatályon kívül helyezett – Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja minősülő felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntettét követte el azáltal, hogy 2013. május 24-én 13 óra körüli időben lakóhelyének kapujában vitába keveredett M. A.-val, melynek során a panaszos kezében egy 20 cm pengehosszúságú, fekete nyelű kés volt, melyet hegygel M. A. felé fordított.

4) A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitánysága a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései alapján határozatot hozott házkutatásról, illetve lefoglalás elrendeléséről. Az indoklás szerint a panaszos megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2013. május 24-én 13 óra körüli időben hangosan káromkodott, szitkozódott gyerekkorúak füle hallatára, majd szóváltásba került M. A.-val, melynek során a panaszos kezében egy 20 cm hosszúságú kés volt. Az irat rögzíti, hogy a panaszos a határozattal szemben a Be. 195. § (1) bekezdése alapján élhet panasszal. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a határozattal szemben panasszal nem kíván élni.

5) A panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta a házkutatásról készített jegyzőkönyvet. Az irat valóban más lakcímet jelöl meg, mint ami a panaszos lakóhelye. A jegyzőkönyv rögzíti, hogy azt 22 óra 20 perckor kezdték meg két r. tzls. jelenlétében, melynek során a konyhapulton található étkezéslet-tartóból lefoglaltak egy fekete nyelű, 15-20 cm pengehosszúságú kést. A jegyzőkönyvet 22 óra 30 perckor zárták le.

6) A panaszos átadta „letartóztatásával”, valamint a házkutatással kapcsolatos kézzel írott észrevételeit is. Sérelmezi, hogy a lefoglalt késen kívül további 13 kés volt a konyhájában, melyek közül 4 további fekete nyelű kés is. Kifogásolja, hogy a jegyzőkönyvben megjelölt címen soha nem járt.

„Letartóztatásával” kapcsolatban sérelmezi, hogy rabosítása megalázó volt, aznap 40 fokos lázasan kellett bemennie a rendőrkapitányságra. Kifogásolja, hogy 22 óráig étlen – szomjan volt a fogdán. Ügyvédet már 13 óra 20 perckor kért, de csak 21 órakor közölték vele, hogy van kirendelt védője, aki nem tud jelen lenni kihallgatásán.

7) 2013. november 14-én a panaszos kiegészítette beadványát az alábbiakkal. 2013. július 11-én a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitánysága határozatot hozott a nyomozás megszüntetéséről, mivel úgy ítélte meg, hogy a megalapozott gyanú tárgyát képező cselekmény nem bűncselekmény. A határozat – melyet a panaszos csatolt a kiegészítéséhez – fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett.

A panaszos megjegyzi, hogy M. A. zaklatta őt, és nála sem konyhakés, sem annak látszó tárgy nem volt, továbbá nem tartózkodott lakóháza bejáratánál, így hangosan nem káromkodott és szitkozódott gyerekkorúak füle hallatára.

8) A nyomozás megszüntetéséről rendelkező határozat indokolásában rögzítették, hogy amikor M. A. közölte a panaszossal, hogy fel fogja jelenteni, akkor a panaszos közölte vele, hogy jelentse fel őt nyugodtan és eközben a behajlított kezében tartott kést előre M. A. irányába fordította, de azzal nem tett szúró mozdulatot felé, és nem is lépett felé fenyegetően, valamint nem tett semmilyen fenyegető kijelentést sem rá nézve.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A panaszos elfogásának végrehajtásáról szóló jelentés az alábbiakat tartalmazza.

A panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, 31. § (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, majd az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján („szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogás”) előállították az illetékes rendőrkapitányságra. Az intézkedés során a panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedést foganatosító r. zls. azt követően érkezett a Budapest, L. utca 20/A. szám alatti óvoda elé, hogy bejelentés érkezett M. A. magánszemélytől, miszerint valaki késsel megfenyegette.

A helyszínre 2013. május 24-én 13 óra 20 perckor érkezett, ahol meghallgatta a bejelentőt. M. A. elmondta, hogy aznap 13 óra körül a fenti óvoda udvarán tartózkodott, ahol az oda járó gyerekek játszottak. Ekkor azt észlelte, hogy a szomszédos ház udvarából a panaszos átkiabált, hogy „Az isten b*ssza meg!”. A bejelentő elmondta, hogy a panaszost ismeri, mivel már korábban is volt vele probléma a gyerekek hangoskodása miatt. Ezt követően átment a panaszos házához, hogy közölje vele, hogy a gyerekeket ne szidalmazza. A panaszoshoz becsengetett, aki kinyitotta neki a kaput, kezében egy kb. 20 cm pengehosszúságú, fekete nyelű késsel. A panaszos közölte a bejelentővel, hogy távozzon a kapujából, miközben a kezében lévő késsel behajlított karral, több szűrő mozdulatot tett a bejelentő felsőteste irányába. A bejelentő azt is elmondta, hogy a szűrő mozdulatokkal őt csak hátrálásra készítette, nem ért hozzá a késsel, és nem is teljes erőből tette a mozdulatokat, illetve a kezét sem nyújtotta ki, amellyel elérte volna. A cselekmény a panaszos kapujában, az utcán történt. A bejelentő ezt követően visszament az óvodához, és értesítette a rendőrséget.

A r. zls. ezt követően adatgyűjtést végzett, mely során meghallgatta a helyszínen tartózkodó két személyt, akik elmondták, hogy a fenti óvodába mentek a gyermekeikért. A panaszos átkiabálásakor még nem voltak ott, de azt már látták, amikor a panaszos szurkáló mozdulatokat tett a bejelentő irányába.

A r. zls. a fentieket követően becsengetett a panaszoshoz, aki ajtót nyitott. Kérdésre elmondta, hogy a fenti óvodában hangosak voltak a gyerekek, amely zavarta a nyugalma, ezért átkiabált, hogy legyenek csendesebben, azonban nem szitkozódott. Elmondta, hogy becsengetett hozzá a bejelentő, akit arra szólított fel, hogy távozzon, és nem mehet be hozzá, azonban azt tagadta, hogy kés lett volna a kezében, vagy fenyegetőzött volna.

A panaszost az általa elkövetett garázdaság bűncselekmény elkövetése miatt a r. zls. a helyszínen elfogta, és tájékoztatta, hogy előállítja a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságra, amit a panaszos tudomásul vett. A r. zls. által megállapítottakat, valamint az előállítás tényét jelentette az ügyeletesnek.

A panaszost szolgálati gépkocsival előállította az illetékes rendőrkapitányságra, ahol az előállító helyiségben 13 óra 50 perckor sérülés- és panaszmentesen elhelyezte.

A panaszos hozzátartozó kiértékelését nem kérte, az előállításhoz szükséges nyilatkozatok aláírását megtagadta.

A panaszossal 16 óra 15 perckor Lion alcometer 500 típusú alkoholszondát fújattak, amely negatív értéket mutatott.

Az intézkedésnél jelen volt egy polgárőr is.

Az irat szerint a panaszosnak az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján kiadták az előállításának okáról szóló tájékoztatót.

A jelentés végén szerepel, hogy a panaszos által elkövetett garázdaság bűncselekménye miatt vele szemben büntető feljelentéssel éltek.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, ruházatvizsgálás, valamint előállítás jogszerű és szakszerű volt. A parancsnok úgy ítélte meg továbbá, hogy az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

2) 2013. május 24-én 16 óra 18 perctől 16 óra 51 percig került sor az „1-es tanú” kihallgatására a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságán. Az „1-es tanú” kérte adatainak zártan kezelését, mely kérelmet a nyomozó hatóság elfogadott.

A tanú megerősítette M. A. által elmondottakat, miszerint a panaszos kezében egy kb. 20 cm pengehosszúságú fekete késsel több szűrő mozdulatot tett M. A. felé. M. A. hátrált, mert egy kapunyitásra volt tőle a férfi. A tanú nem hallotta, hogy milyen szóváltás zajlott le köztük, mert amire odaért, M. A. már hátrált. Ezt követően M. A. észrevette, hogy a tanú látta a történeteket, és megkérte, hogy tanúsítsa az általa látottakat. A tanú szerint a panaszos szándéka nem az volt, hogy megsebesítse, inkább ijeszgetni akarta. Ezzel csak az a gond, hogy nem először fordult elő, hogy a panaszos késsel fenyegetőzött a gyerekeknek is a kerítésen át, illetve az óvónőket is fenyegette, szintén késsel, valamint trágár szavakat kiabált át fennhangon az óvodába. Ebből korábban történt feljelentés is.

3) 2013. május 24-én 17 óra 18 perctől 17 óra 43 percig került sor M. A. tanúkenti kihallgatására. A tanú a helyszínen történt meghallgatásával egyezően adta elő a történeteket, hozzátéve, hogy tájékoztatta a panaszost arról, hogy vele szemben feljelentést tesz zaklatásért, ha nem hagy fel azzal, hogy óvodás-korúak előtt káromkodik. Erre a panaszos M. A. előadása szerint azt reagálta, hogy „jelentsen fel nyugodtan, tűnjön a francba, hülye zsidó!”, miközben a kés hegyét felé fordította. Kérdésre a tanú elmondta, a panaszos a kést felé fordította a kés hegyével, azonban nem bökött felé, de nagyon közel álltak egymáshoz, talán 40-50 cm-re. A panaszos ezt már megtette egy kollégájával, ami körülbelül 2 éve történt.

A tanú megjegyezte, hogy a panaszos magatartásától megrémült és felháborodott.

4) A r.tzls. jelentést készítette arról, hogy 2014. május 24-én telefonon felvette a kapcsolatot a panaszos hivatalból kirendelt védőjével, aki kérdésre közölte, hogy az éppen folyamatban lévő nyomozati cselekménynél nem tud jelen lenni, de a kirendelést tudomásul vette.

5) 2013. május 24-én 20 óra 28 perckor került sor a panaszos gyanúsított kihallgatására. A panaszossal közölték, hogy megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2013. május 24-én 13 óra körüli időben a Budapest, L. u. 20/a. szám előtt hangosan káromkodott, szitkozódott gyermekkorúak füle hallatára, majd mikor M. A. ezt szövé tette, vele vitába került, melynek során a panaszos kezében egy 20 cm hosszúságú kés volt.

A panaszossal közölték azt is, hogy az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 6. szakasza alapján róla fényképfelvétel készül, valamint 44. és 46. szakaszai alapján ujj- és tenyérynnyomat vételre is sor kerül, melyekkel szemben panasznak helye nincs. A panaszos a tájékoztatást aláírásával tudomásul vette.

A panaszos elmondta, hogy betegen feküdt otthon, próbált pihenni, de az óvoda udvarán a gyerekek szokatlanul hangosan kiabáltak, ezért ő mérges lett és az udvarából átszólt, hogy legyenek kicsit halkabban. Ő nem káromkodott és nem szitkozódott.

Egy pár perc múlva M. A. csengetett be hozzá, aki közölte vele, hogy jó lenne, ha nem káromkodna a gyerekek füle hallatára. A panaszos hiába mondta neki, hogy ő nem káromkodott, ő csak mondta a magáét. A panaszosnál nem volt kés, M. A. fenyegette őt rendőr ismerőseivel, kiabált vele.

A panaszos gyanúsításával szemben panasszal élt.

A jegyzőkönyvet 21 óra 43 perckor zárták le.

6) A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának vezetője, r. alezredes 2013. július 4-ei keltezésű levelében válaszolt a Testület megkeresésére.

A r. alezredes közölte, hogy 13 óra 08 perckor arról érkezett bejelentés hatóságukhoz, miszerint a bejelentőt egy férfi késsel megfenyegette. A fentiek okán az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján a helyszínre irányítottak egy rendőrt, aki az elvégzett adatgyűjtés alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos által megvalósított cselekmény alkalmas volt a garázdaság bűncselekmény megállapítására.

Az intézkedésről készült rendőri jelentés alapján megállapítást nyert, hogy a panaszossal az intézkedő rendőr közölte, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján fogják előállítani a rendőrkapitányságra, amelyet tudomásul vett.

Arra a kérdésre, hogy tájékoztatták-e a panaszost előállításának várható időtartamáról, a r. alezredes úgy nyilatkozott, miszerint a panaszos a 11/2013. (II. 04.) BRFK Intézkedés 5. és 7. számú mellékleteiben foglaltakról tájékoztatásban részesült, így tájékoztatták szóban előállításának időtartamáról is, azonban az erről szóló nyilatkozat aláírását a panaszos megtagadta.

A panaszos személyi szabadságának korlátozása alatt sor került a panaszos előállítására, két tanú kihallgatására, a panaszos gyanúsított kihallgatására, valamint a panaszos lakásán történő házkutatás foganatosítására.

A panaszossal gyanúsított kihallgatása előtt, körülbelül 20 óra 15 perckor írátták alá előállítását meghosszabbításáról szóló végzést.

A panaszos lakásán a házkutatást a Be. 149. § (1) bekezdése alapján foganatosították, melynek célja az volt, hogy bizonyítási eszközt kutassanak fel. A kések feltalálási helyét a panaszos maga mutatta meg és adta elő a bűncselekmény elkövetéséhez használt 15-20 cm pengehosszúságú, fekete nyelvű konyhakést, melyet lefoglaltak.

III.

1) A Testület a panasz eljárás keretében mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy hatásköri szabályai alapján mely panaszosi sérelmek vizsgálatát végezheti el.

92. § (1) Akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
  - ba) az országos rendőrfőkapitány,
  - bb) a belső bűnmegelőzési és büntetővizsgáló feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
  - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
  - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
  - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A házkutatás foganatosítása kifejezetten a rendőrség nyomozó hatóságként kifejtett tevékenységének részét képezi. A Testület ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az Rtv. idézett rendelkezése értelmében saját hatáskörében nincs lehetősége annak vizsgálatára és elbírálására, hogy a rendőrség megfelelően látja-e el nyomozati teendőit. A büntetőeljárásban közreműködő hatóságok tevékenységét, így a rendőrség nyomozati munkáját – ahogyan az a fentiekből is kitűnt – nem az Rtv., hanem a Be. szabályozza, egyúttal pedig nem a Testület, hanem az ügyészség felügyeli. Ezen jogszabály megfelelő rendelkezései biztosítják a jogorvoslatot is az eljáró szervek tevékenységével – adott esetben mulasztásával –, illetve határozataival szemben is.

b) Hasonlóképpen nem jogosult a Testület állást foglalni a kifogásolt lefoglalással kapcsolatban. A fentiekben ismertetett hatásköri rendelkezések értelmében a Testületnek nincs hatásköre vizsgálatát kiterjesztenie a büntetőeljárás keretében foganatosított

kényszerintézkedés (lefoglalás) jogszerűségének vizsgálatára, mellyel szemben a Be. 195-196. §-aiban szabályozott panasz biztosít megfelelő jogorvoslatot.

c) A panaszos beadványában azt is jelezte, hogy panasszal kíván élni gyanúsításával szemben, melyre szintén a Be. 196. §-a biztosít megfelelő jogorvoslatot.

d) A házkutatásról szóló jegyzőkönyvvel kapcsolatban a panaszos azt is kifogásolta, hogy abban nem a megfelelő cím – a panaszos lakóhelye – szerepel. A Testület rámutat, hogy a panaszos nyilvánvaló elírás javítása érdekében kérelmet nyújthat be a nyomozó hatósághoz.

e) A panaszosnak a kirendelt védővel kapcsolatos kifogása tárgyában, mely szerint a védő nem volt jelen gyanúsított kihallgatásán, szintén a Be. biztosít megfelelő jogorvoslatot. Felhívja ugyanakkor a panaszos figyelmét arra, hogy a Be. 117. § (2) bekezdése alapján a panaszost figyelmeztetni kellett arra, hogy „a vallomás tételét, illetve az egyes kérdésekre történő válaszadást a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, de bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, akkor is, ha korábban a vallomástételt megtagadta”.

A fenti panaszok tárgyában a Testület hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv., valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz fűződő jogát, IV. cikkében foglalt személyes szabadsághoz való jogát, XX. cikk szerinti testi és lelki egészséghez való jogát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület vizsgálta, jogszerűen vonultak-e ki a rendőrök a helyszínre, és jogszerűen vonták-e intézkedés alá a panaszost.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-ai az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek vizsgálnia kellett azt, hogy a rendőrségre tett telefonos bejelentés alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n

kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület rendelkezésére álló iratokból kiderül, hogy egy magánszemély (M. A.) arról tett rendőrségi bejelentést, hogy őt egy férfi késsel megfenyegette. A bejelentő a hatóságnak olyan körülményeket adott elő, amelyek jogellenes cselekmény elkövetésére utaltak, ezért a rendőrség köteles volt a tényállás tisztázása érdekében a helyszínen megjelenni és a szükséges intézkedéseket megtenni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, így azzal, hogy a panaszossal szemben intézkedést kezdeményeztek, tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértették.

3) A Testület ezt követően vizsgálta, hogy jogszerűen állították-e elő a panaszost az illetékes rendőrkapitányságra.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja volt, mely a rendőr kötelezettségévé teszi, hogy elfogja és az illetékes hatóság elé állítsa azt a személyt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúja, és ha igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

a) Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének – a megalapozott gyanú szintjénél alacsonyabb fokú – gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A Testület a panaszossal szembeni rendőr intézkedés kezdeményezése jogszerűségének megítélésekor már kimondta, hogy felmerült jogellenes cselekmény elkövetésének a rendőri intézkedéshez szükséges szintű gyanúja. Ezt követően az intézkedést fogantató r. zls. személyesen is meghallgatta a bejelentőt, valamint két tanút, akik egyezően nyilatkoztak arról, hogy a panaszos szurkáló mozdulatokat tett a bejelentő irányába.

A fentiekre való tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy bűncselekmény elkövetésének az előállítást megalapozó szintű gyanúja a kérdéses esetben fennállt.

a) Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület itt is a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi.

Eszerint mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Jelen esetben megállapítható, hogy a panaszost több szemtanú is látta házának kapujában, majd ezt követően a panaszos visszament a lakásába. A helyszínre kikerülő r. zls. a panaszost lakásán kereste fel a bejelentéstől számított kevesebb, mint fél órával később. A panaszos mozgása tehát nyomon követhető volt, hisz a szemtanúk mind látták, hogy a panaszos saját lakásába ment vissza, ahonnan a rendőri intézkedés megkezdéséig nem távozott sehová. A Testület megítélése szerint így megvalósult a tettenérés.

A bűncselekmény elkövetésének gyanúja, valamint a tettenérés okán a Testület megállapította, hogy jogszerű volt a panaszos előállítása az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Ennek következtében a rendőrség jogszerűen korlátozta a panaszos személyi szabadsághoz való jogát.

4) A panaszos kifogásolta a részére adott helytelen rendőri tájékoztatást. Elmondása szerint a r. zls. mindössze annyit közölt vele, hogy be kéne fáradnia a rendőrkapitányságra tisztázni egy-két dolgot. Arról nem volt tudomása, hogy őt előállították.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.” A 24. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni”.

Ennek kapcsán utal a Testület arra, hogy ugyan a rendőrség jogszabályban előírt tájékoztatási kötelezettsége nem terjed ki arra, hogy az előállítás várható időtartamáról minden esetben tájékoztatást nyújtson, külön erre irányuló kérdés esetén azonban az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján a tőle elvárható felvilágosítást köteles megadni.

A panaszos előadásából az nem derül ki, hogy kifejezetten rákérdezett volna arra, hogy előreláthatólag mennyi időt vesz igénybe meghallgatása a rendőrkapitányságon, így az sem egyértelmű, hogy az intézkedő rendőrnek közölnie kellett volna az előállítás várható időtartamát. Ettől függetlenül a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának vezetője átiratában úgy nyilatkozott, miszerint a panaszost szóban tájékoztatták előállításának várható időtartamáról.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdésének a fentiekben idézett szakasza alapján az intézkedést foganatosító rendőrnek ugyanakkor kötelessége volt tájékoztatni a panaszost előállításának tényéről, valamint azt, hogy a rendőri intézkedés milyen célt szolgál. A panaszos elfogásának

végrehajtásáról készített jelentés szerint a panaszost a r. zls. tájékoztatta arról, hogy előállítja az illetékes rendőrkapitányságra, amit a panaszos tudomásul vett. A panaszos előállításának célját a r. zls. a panaszos által sem vitatottan közölte, mikor tájékoztatta a panaszost arról, hogy tisztázniuk kell pár dolgot.

Tekintettel arra, hogy ellentmondás tapasztalható a tekintetben, hogy közölték-e a panaszossal előállításának tényét, valamint arra, hogy nem egyértelműen megállapítható, hogy kifejezetten rákérdezt-e a panaszos a rendőri intézkedés várható időtartamára, a Testület nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

5) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vonta vizsgálata körébe.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2013. május 24-én 13 óra 20 perctől aznap este 22 óra 30 percig, tehát több, mint 9 órán át tartott. A panaszossal este 21 órakor, azaz 7 óra 40 perccel szabadságkorlátozásának kezdetét követően közölték, hogy előállításának időtartamát meghosszabbítják.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a „rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Megállapítható tehát, hogy a panaszossal előállításának időtartama nem haladta meg a maximális időtartamot, és annak meghosszabbítását is időben közölték a panaszossal.

A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A Testület rendelkezésére álló dokumentumokból az alábbiak állapíthatóak meg. A panaszossal szembeni rendőri intézkedés kezdetén őt a helyszínen meghallgatták, majd hosszas telefonos egyeztetést követően előállították a rendőrkapitányságra. A panaszost a rendőrkapitányságon 13 óra 50 perckor helyezték el egy előállító helyiségben, majd ujjlenyomatot vettek tőle, lefényképezték, és 16 óra 15 perckor megszondáztatták. Az „1-es tanú” kihallgatását 16 óra 18 perctől 16 óra 51 percig fogatosították, M. A. tanúkenti meghallgatására pedig 17 óra 18 perctől 17 óra 43 percig került sor. A panaszos gyanúsított kihallgatását 20 óra 28 perckor fogatosították, a jegyzőkönyvet 21 óra 43 perckor zárták le. Ezt követően őt hazaszállították, ahol 22 óra 20 perctől 22 óra 30 percig – tehát mindössze tíz percig – házkutatást fogatosítottak.

A Testület a panaszos előállítása során végzett eljárási cselekményeket – elhelyezés, dokumentáció elkészítése, tanúk meghallgatása, panaszos gyanúsított kihallgatása, házkutatás fogatosítása, stb. – figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy az előállítás

időtartama nem volt aránytalanul hosszú, ezért emiatt sem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapjoga.

6) A panaszos végezetül azt is sérelmezte, hogy lázasan, étlen-szomjan volt kénytelen elszenvedni, hogy személyes szabadságában korlátozták.

a) Az étkeztetés szabályait a Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése rögzíti. A hivatkozott jogszabályhely szerint „a személyi szabadság elvonása első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szervnek kell gondoskodni a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról.”

A fenti rendelkezés a fogvatartás időtartamához köti az étkeztetést, előírja, hogy 5 órát meghaladó előállítás esetén kell gondoskodni az előállított étkeztetéséről. Jelen esetben az előállítás időtartama az öt órát jelentősen meghaladta, így a rendőrségnek kötelessége volt a panaszost az étkeztetés tekintetében nyilatkoztatni, és kérés esetén számára ételt biztosítani.

A panaszos ugyanakkor – saját bevallása szerint – semmilyen iratot nem volt hajlandó aláírni, és ételt sem kért, így ennek kapcsán a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga.

b) Azon kifogások kapcsán, miszerint a panaszos lázas beteg volt, a Testület megjegyzi, hogy arra vonatkozóan nem áll rendelkezésére információ, hogy ezen tényt közölte-e az intézkedést foganatosító rendőrökkel, esetleg kért-e orvosságot vagy orvos kiértékelését.

Az Rtv. 2. §-a szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” A 18. § (2) bekezdése szerint a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról.

Amennyiben betegségével kapcsolatban a panaszos kérést fogalmazott volna meg, az Rtv. 2. és 18. §-ai alapján a rendőrségnek kötelessége lett volna megtenni a szükséges lépéseket.

Tekintettel azonban arra, hogy nem áll a Testület rendelkezésére információ erre vonatkozóan, a Testület nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos testi és lelki egészséghez való joga.

c) Hasonlóképpen nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a panaszos kért-e ivóvizet, és ha igen, annak biztosítását megtagadták-e neki.

A fentiek okán a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságának sérelme e tekintetben szintén nem megállapítható.

IV.

A Testület megállapította, hogy jogszerűen vonták rendőri intézkedés alá a panaszost, mivel arról érkezett rendőrségi bejelentés, hogy egy férfi – a panaszos – késsel fenyegetőzik. Előállítását megfelelő jogalap birtokában foganatosították, és előállításának időtartama – az elvégzett nyomozati cselekményekre tekintettel –

arányosnak tekinthető. Az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok birtokában a Testület nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy megfelelően tájékoztatták-e a panaszost előállításának tényéről, valamint annak várható időtartamáról, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme tekintetében sem tudott megalapozott döntést hozni. A panaszos fogvatartásának körülményeivel kapcsolatos panaszok vonatkozásában a Testület a hiányos információk birtokában szintén nem tudott állást foglalni.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET